

Ed.

679. Breytingartillögur

við frv. til laga um opinbera aðstoð við byggingar íbúðarhúsa í kaupstöðum og kaup-túnum.

Frá Steingrími Aðalsteinssyni.

1. Við 3. gr.

a. 1. töluliður orðist svo:

Sveitarsjóðir, sem um ræðir í 2. gr., leggja árlega í sjóðinn upphæð, sem nemur 4 krónum fyrir hvern íbúa sveitarfélagsins samkv. manntali næsta ár á undan.

b. 2. töluliður orðist svo:

Ríkissjóður greiðir árlega upphæð í byggingarsjóð, sem nemur tvöföldu framlagi sveitarsjóðanna.

2. Við 4. gr. Við 1. málsg. bætist: Í Reykjavík mega þó vera tvö byggingarfélög verkamanna, og skulu félög þau, sem nú starfa þar, öðlast viðurkenningu og njóta réttinda samkv. lögum þessum.

3. Við 6. gr. 1. töluliður orðist svo:

Að stjórn byggingarfélags sé skipuð 5 mönnum, sem kosnir séu hlutbundið inni kosningu af þeim félagsmönnum, sem fullnægja skilyrðum 4. töluliðar þessarar greinar. Stjórnin skipti sjálf með sér verkum.

4. Við 16. gr. C-liður orðist svo:

Með lántöku félagsins til lánastarfsemi sinnar.

Til fyrirgreiðslu slikum lánum handa byggingarsamvinnufélögum skal:

1. heimila veðdeild Landsbanka Íslands að lána byggingarsamvinnufélögum, sem fullnægja skilyrðum þessara laga, allt að 50% af byggingarkostnaði gegn 1. veðrétti, og gefi veðdeildin út nýjan flokk bankavaxtabréfa, allt að 100 millj. kr. í þessum tilgangi.
2. stofna sjóð byggingarsamvinnufélaga, er sé heimilt að veita lán gegn 2. veðrétti.

Nú geta veðdeild Landsbankans skv. 1. lið og sjóður byggingarsamvinnufélaga skv. 2. lið ekki fullnægt eðlilegri eftirspurn eftir lánum þessum að dómi nýbyggingarráðs, og er þá fjármálaráðherra heimilt fyrir hönd ríkissjóðs að ábyrgjast lán fyrir byggingarsamvinnufélög, og mega þau nema allt að 80% af byggingarkostnaði þeirra húsa, er félögin reisa fyrir þau lán. Skal gefa út skuldbréf fyrir lánum þessum, er hvert um sig nemi ákveðinni upphæð, sem fjármálaráðherra samþykkir. Lán þessi skulu tryggð með 1. veðrétti í húsum og lóðaréttindum.

5. A eftir 16. gr. komi 6 nýjar greinar, sem verði 17.—22. gr., svo hljóðandi:
 - a. (17. gr.). Stofna skal sjóð til þess að veita byggingarsamvinnufélögum í kaupstöðum og kauptúnnum hagkvæm lán til íbúðarhúsabygginga. Sjóðurinn skal vera undir stjórn nýbyggingarráðs.
 - b. (18. gr.). Ríkissjóður leggur sjóði byggingarsamvinnufélaga stofnfé, er nemi 15 millj. kr., og skal ríkisstjórninni heimilt að taka lán innanlands í því skyni. Ef þetta stofngjald hrekkur ekki fyrir þeim lánum, sem sjóðsstjórnin telur nauðsynleg, er sjóðnum heimilt að gefa út handhafavaxtabréf allt að þrefoldum stofnsjóði sínum. Bréfin skulu tryggð með stofnfé sjóðsins og með ábyrgð ríkissjóðs. Í reglugerð, sem sjóðsstjórnin semur og félagsmálaráðherra staðfestir, skal ákveða, hve háa vexti skuli greiða af bréfunum.
 - c. (19. gr.). Lán þau, er sjóður byggingarsamvinnufélaga veitir félögnum, skulu tryggð með öðrum veðrétti í húsum, lóðum og lóðaréttindum. Hlutaðeigandi kaupstaður og kauptún standur í bakábyrgð fyrir þeim lánum, sem veitt eru byggingarsamvinnufélögum. Um öll lán, er sjóðurinn veitir, gildir, að samanlagður 1. og 2. veðréttur nemi aldrei meira en 80% af kostnaðarverði hússanna. Lánin skulu veitt til allt að 35 ára til vel gerðra steinhúsa, en 25 ára til góðra timburhúsa, og skulu vextir af þeim vera 2%.
 - d. (20. gr.). Kostnaðurinn við starfsemi byggingarsjóðs greiðist úr ríkissjóði, að svo miklu leyti sem vextir af stofnfé hrökkva ekki til.
 - e. (21. gr.). Sjóður byggingarsamvinnufélaga er undanþeginn öllum tekjuskatti, útsvari, stimpilgjaldi og öðrum sköttum. Sjóðurinn á rétt til að fá ókeypis eigna- og veðbókarvottorð til afnota fyrir sjálfan sig.
 - f. (22. gr.). Sjóðsstjórnin ákveður með reglugerð, sem félagsmálaráðherra staðfestir, nánar um starfsemi sjóðsins.
6. Í stað IV. kafla komi eftirfarandi

IV. KAFLI

Um Byggingarstofnun ríkisins.

- a. (40. gr.). Setja skal á fót stofnun, er nefnist Byggingarstofnun ríkisins. Skal hún hafa með höndum þau hlutverk, er um getur í lögum þessum.
- b. (41. gr.). Byggingarstofnun ríkisins skal starfrækja teknistofu, er taki að sér að gera fullnaðaruppdrætti að íbúðabyggingum byggingarfélaga, byggingarsamvinnufélaga, bæjar- og sveitarfélaga og einstaklinga.
- c. (42. gr.). Lán úr byggingarsjóði samkvæmt I. kafla þessara laga, ríkisábyrgð fyrir lánum til byggingarsamvinnufélaga samkv. II. kafla og opinber aðstoð til íbúðabygginga sveitarfélaga samkvæmt III. kafla skal því aðeins veitt, að Byggingarstofnun ríkisins hafi samþykkt uppdrætti að byggingunum.

Skal Byggingarstofnuninni skylt að hafa strangt eftirlit með því, að fyrir mælum uppdráttanna sé fylgt, er til framkvæmda kemur.

- d. (43. gr.). Byggingarstofnun ríkisins skal kynna sér svo sem kostur er á tækni legar nýjungar á svíði húsagerðar og húskipunar utanlands og innan og gera tilraunir um gildi þeirra við íslenzka staðhætti.
- e. (44. gr.). Byggingarstofnun ríkisins skal veita hvers konar leiðbeiningar um byggingaraðferðir, efnisval, byggingarkostnað og annað, er við kemur húsa gerð. Skal Byggingarstofnunin einnig beita sér fyrir fræðslustarfsemi í þeim efnum, er við kemur byggingarmálum, með útgáfu bæklinga um þau efni eða með öðrum hætti, er henta þykir. Um þessi efni og þau, er 43. gr. fjallar um, skal Byggingarstofnunin hafa nána samvinnu við Atvinnudeild Háskóla Íslands.
- f. (45. gr.). Byggingarstofnun ríkisins skal, eftir því sem unnt er, taka að sér byggingar íbúðarhúsa fyrir byggingarfélög, byggingarsamvinnufélög, bæjar- og sveitarfélög, sem veitt hefur verið lán eða ríkisábyrgð samkvæmt lögum bessum. Ef ástæður leyfa, skal Byggingarstofnuninni einnig heimilt að taka að sér aðrar byggingar fyrir ríki, bæjar- og sveitarfélög, félög og einstaklinga.
- g. (46. gr.). Byggingarframkvæmdir þær, er Byggingarstofnunin tekur að sér, skal hlutaðeigandi aðili greiða við kostnaðarverði. Uppdrætti, eftirlit og ráðleggingar samkvæmt 42. og 44. gr. skal Byggingarstofnunin inna af hendi endurgjaldslaust. Fyrir aðra uppdrætti en um getur í 42. gr. skal greiða við verði, sem nánar skal tiltekið í reglugerð, en liggi sem næst kostnaðarverði. Allan kostnað af byggingarstofnuninni, sem umfram er það, sem greitt er fyrir samkvæmt þessari grein, greiðir ríkissjóður.
- h. (47. gr.). Meðan skortur er vinnaufs eða nægilegt byggingarefni fæst ekki flutt til landsins til þess að fullnægja byggingarframkvæendum þeim, sem árlega eru fyrirhugaðar í landinu, getur ríkisstjórnin falið nýbyggingarráði og Byggingarstofnun ríkisins að annast úthlutun innflutningsleyfa á byggingarefni og veitt þessum aðilum heimild til að ákveða, til hvaða bygginga því skuli varið, svo sem nánar er fyrirmælt í lögum þessum.
- i. (48. gr.). Nýbyggingarráð skal fyrir hver áramót afla sér glöggja upplýsinga um það, hvaða byggingarframkvæmdir aðrar en íbúðabyggingar eru fyrirhugaðar í landinu á næsta ári. Á sama hátt skal Byggingarstofnun ríkisins afla sér upplýsinga um fyrirhugaðar íbúðabyggingar. Ber öllum þeim, sem til bygginga ætla að stofna á því ári, að láta þessum aðilum, eftir því hvort um íbúðabyggingar eða aðrar byggingar er að ræða, í té upplýsingar um vœtanlega byggingarefnispörf sína og enn fremur um stærð bygginganna og til hvers þær eru ætlaðar. Þeim, sem vanrækja að láta slikar áætlunar í té, skal ekki ætla nein innflutningsleyfi á byggingarefni.
- j. (49. gr.). Nú þykir sýnt, að ekki fáist innflutt nægilegt byggingarefni til allra þeirra byggingarframkvæmda, sem fyrirhugaðar eru í landinu á næsta ári, eða ekki þýðir að veita slikt leyfi, vegna þess að vinnafl muni skorta til byggingarframkvæmdanna, og getur þá ríkisstjórnin ákveðið að fengnum tillögum nýbyggingarráðs og Byggingarstofnunar ríkisins, að stöðva skuli stórbýggingsar, sem hvorki eru ætlaðar í þágu framleiðslunnar né til íbúðar, og því byggingarefni, sem til slikra bygginga hafði verið áætlað, skuli varið til íbúðabygginga.

Þá er ríkisstjórninni einnig heimilt að fengnum tillögum nýbyggingarráðs og Byggingarstofnunar ríkisins að banna um eins árs skeið í senn byggingar íbúða, sem séu stærri en 400 teningsmetrar.

- k. (50. gr.). Að fengnum þeim upplýsingum, sem um getur í 48. gr., ákveður nýbyggingarráð, hve miklum hluta af því byggingarefni, sem áætlað er, að flutt verði til landsins á komandi ári, skuli verja til íbúðabygginga og hve

miklu til annarra bygginga. Skiptingu á byggingarefnni milli íbúðabygginga af ýmsu tagi og til ýmissa aðila ákveður Byggingastofnun ríkisins eftir reglum, sem hún semur, en félagsmálaráðherra staðfestir. Sú takmörkun á innflutningi og notkun byggingarefnis, sem hér að framan er nefnd, nær þó ekki til byggingarefnis í þær íbúðir, sem sveitarstjórnir reisa samkvæmt ákvæðum III. kafla laga þessara, meðan útrýming hinna heilsuspíllandi íbúða stendur yfir.

- l. (51. gr.). Heimilt er Byggingarstofnun ríkisins að taka að sér efnisútvegun og efniskaup til þeirra bygginga, er hún sér um framkvæmdir á, eða til annarra byggingarframkvæmda byggingarfélaga, byggingarsamvinnufélaga, ríkis og ríkisstofnana, bæjar- og sveitarfélaga og einstaklinga.
- m. (52. gr.). Nú kemst sveitarfélag, sem lán hefur fengið til húsbygginga samkvæmt III. kafla laga þessara, í greiðsluþrot eða er sett undir eftirlit samkvæmt lögum um eftirlit með sveitarfélögum eða það vanrækir um tveggja ára tíma skuldbindingar sínar vegna byggingarlána gagnvart ríkissjóði, er Byggingarstofnun ríkisins skylt að taka til bráðabirgða í sínar hendur framkvæmd alla og sjórн á húseignum þess sveitarfélags, sem í hlut á og reistar hafa verið samkvæmt III. kafla laga þessara. Byggingarstofnunin getur falið trúnaðarmanni sinum þar á staðnum að annast þetta. Skal þá húseignunum ráðstafað á þann hátt, sem Byggingarstofnuninni þykir bezt henta og ríkissjóður biður minnst tjón af, að þar til fengnu samþykki félagsmálaráðherra.
- n. (53. gr.). Mál, sem rísa kunna út af brotum á lögum þessum, skulu rekin að hætti opinberra mála.
- o. (54. gr.). Brot gegn ákvæðum laga þessara varða sektum allt að 100 þúsund krónum.
- p. (55. gr.). Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 3 frá 9. jan. 1935, um verkamannabústaði, ásamt síðari breytingum á þeim lögum, lög nr. 71 frá 11. júní 1938, um byggingarsamvinnufélög, ásamt síðari breytingum á þeim lögum, svo og önnur þau lagaákvæði, sem fara í bág við lög þessi.
- q. (56. gr.). Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1946.